

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД ДОВЕРИЕ

Доклад за Дейността
Финансови Отчети за годината, приключваща на
31 декември 2015
с независим одиторски доклад

СЪДЪРЖАНИЕ

СТРАНИЦА

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА	3
ГОДИШНИ ФИНАНСОВИ ОТЧЕТИ:	
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	14
ОТЧЕТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕТО НА НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА	15
ОТЧЕТ ЗА НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА	16
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	17
БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ	18
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР	

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

1. Организация, дейност и резултати на Доброволен пенсионен фонд Доверие

1.1. Организация

Доброволен пенсионен фонд Доверие (Фондът, ДПФ Доверие, ДПФ) е регистриран на 3 ноември 2000 година с решение No 12540/2000 г. на Софийски градски съд.

Фондът е отделно юридическо лице, което се управлява от Пенсионно-осигурителна компания Доверие АД (ПОК Доверие, Дружеството) и се представлява заедно от двама изпълнителни директори, или заедно от един изпълнителен директор и председателя на Управителния съвет на Дружеството.

Общото събрание на акционерите на ПОК Доверие от 24 юни 2002 година взе решение за вливане на Българско пенсионноосигурително дружество и управляваните от него фондове в Пенсионно осигурителна-компания Доверие и съответните управлявани от нея пенсионни фондове. След осъществяване на необходимите процедури на 28 май 2003 година Българско пенсионно осигурително дружество – Доброволен пенсионен фонд се вля в Доброволен пенсионен фонд Доверие.

Показател	01.01.2011	01.01.2012	01.01.2013	01.01.2014	01.01.2015	Средногеометрична номинална доходност 2011 – 2015 г.
	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	
Номинална доходност	1.84%	7.43%	4.33%	7.59%	1.84%	4.58%
Стандартно отклонение	2.84%	1.13%	1.75%	2.59%	4.60%	-
Коефициент на Шарп	0.34	6.40	2.42	2.89	0.42	-

1.2. Доходност

*При изготвяне на таблицата са използвани данни за стойностите на един дял на Доброволен пенсионен фонд Доверие, публикувани от Комисията за финансов надзор.

*Стандартното отклонение е статистическа мярка за разсейването на една величина около нейната средна аритметична или очаквана стойност.

*Коефициентът на Шарп е показател, който съпоставя постигнатата доходност от управлението на инвестиционен портфейл и поетия риск за постигане на тази доходност. Стойност за коефициента на Шарп се оповестява само в случай, че постигнатата номинална доходност за периода е по-висока от безрисковата доходност за съответната година.

*Посочените резултати нямат по необходимост връзка с бъдещи резултати. Постигането на положителна доходност, получаването на пълния размер на внесените средства и увеличаването на стойността на дяловете не е гарантирано.

1.3. Осигурени лица

Осигурени лица са всички лица, които са регистрирани участници във фонда и имат постъпила поне една вноска.

Към 31.12.2015 г. броят на осигурените лица в ДПФ Доверие е 149,554 лица, което представлява 25.02% (по предварителни данни) от пазара на осигурените в доброволните фондове.

Разпределението на осигурените лица, в зависимост от източника на средства е, както следва:

<i>Осигурени лица</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>	<i>Промяна</i>
с работодателски вноски	135,693	138,474	-2.01%
с лични вноски	53,958	53,610	+0.65%
с вноски от друг осигурител	78	99	-21.21%

При осигуряване в ДПФ, едно лице може да се осигурява едновременно с лични вноски, с вноски на работодател и с вноски от друг осигурител. Към 31.12.2015 г. в ДПФ Доверие 26.86 % от осигурените имат повече от един източник на осигуряване.

1.4. Новоосигурени лица

Новоосигурени лица са всички регистрираните участници на фонда, за които през съответната година постъпва първа вноска.

През 2015 г. в ДПФ Доверие новоосигурените лица са 2,263, което е с 7.61% повече в сравнение с 2014 г.(2,103). От новоосигурените лица 52.89% са осигурени само с вноски на работодател, 37.38% - само с лични вноски, 0.13% - само с вноски на друг осигурител и 9.59% - едновременно с лични и работодателски вноски.

<i>Новоосигурени лица по договори</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>	<i>Промяна</i>
с работодателски вноски	1,414	1,589	-11.01%
с лични вноски	1,063	761	+39.68%
с вноски от друг осигурител	3	6	-50.00%
Общо	2,480	2,356	+5.26%

През изтеклата година 353 лица прехвърлиха натрупаните си средства от други доброволни фондове в ДПФ Доверие. От тях 64.31% са прехвърлили средства, натрупани само от работодателски вноски, 18.13% - само от лични вноски, 17.56% - средства от лични и работодателски вноски. В сравнение с 2014 г. (279), броят на прехвърлените в ДПФ Доверие лица е нарастнал със 26,52%.

1.5. Лица, напуснали фонда

Общият брой на напусналите фонда през 2015 г. е 4,383 лица, като техният брой е намалял с 18.98% в сравнение с 2014 г. (5,410 лица)

<i>Причина за напускане на фонда</i>	<i>Напуснали фонда</i>		
	<i>2015</i>	<i>2014</i>	<i>Промяна</i>
При възстановяване на средства	149	205	-27.32%
При пенсиониране за старост и инвалидност	3,355	3,556	-5.65%
При наследяване	371	402	-7.71%
При прехвърляне в друг ДПФ	508	1,247	-59.26%
Общо	4,383	5,410	-18,98%

Преобладаващ е броят на лицата, напуснали фонда поради настъпване на осигурителен случай „старост“ – 76.55% от общия брой на напусналите. В сравнение с 2014 г. броят на лицата от тази група е намалял с 5.65%.

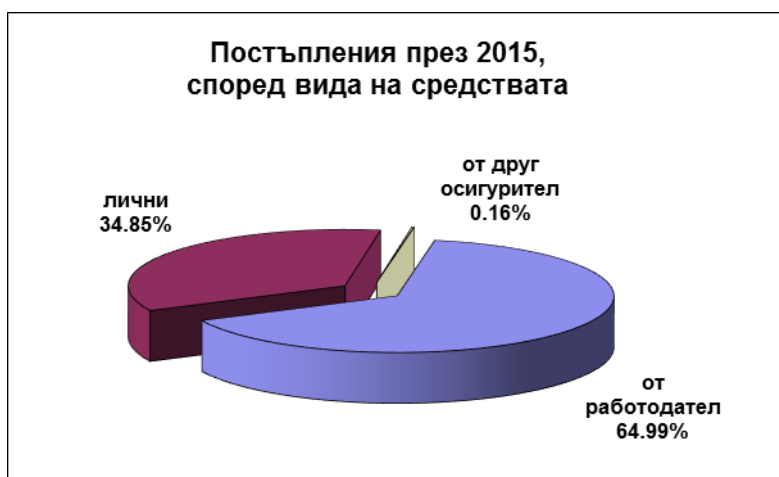
Налице е значително намаление на лицата, напуснали фонда поради прехвърляне в друг доброволен фонд, с 59.26% в сравнение с 2014 г.

1.6. Постъпления

През 2015 г. постъпиха средства за 25,649 лица, което представлява 17.15% от осигурените лица във Фонда (149,554 лица).

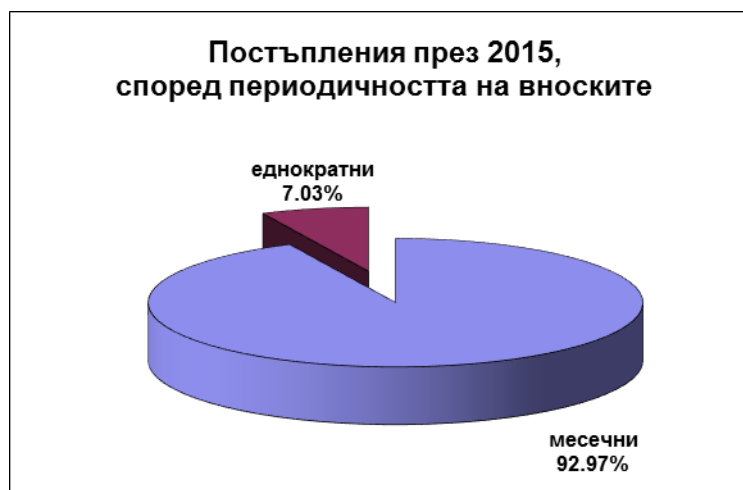
Постъпилите средства през 2015 г. са в общ размер на 9,698,528 лв., с 4.99% по-малко от 2014 г. (10,208,074 лв.). От тях 9,032,360 лв. са средства, постъпили от осигурителни вноски, а 666,168 лв. – прехвърлени средства от други доброволни фондове.

Според източника на средствата, постъпленията имат следното разпределение:

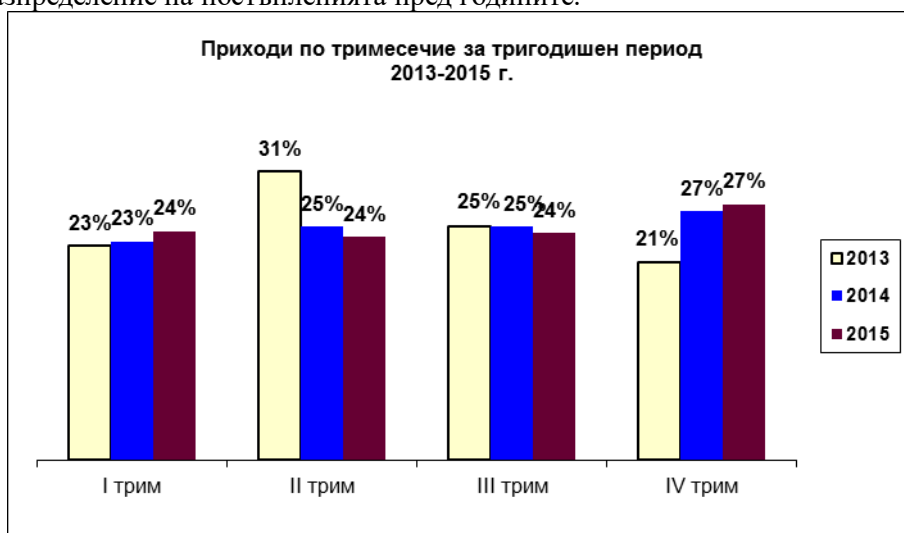
През 2015 г. нараства дела на постъпленията от лични вноски с 10.29% в сравнение с 2014 г.(дял 31.06%).

Според своята периодичност (месечни, еднократни) вноските имат следното разпределение:

През 2015 г. е налице значително (255.64%) увеличение дела на еднократните вноски в сравнение с 2014 г. (2,75%).

При сравнение на приходите по тримесечия за тригодишен период се установява сравнително равномерно разпределение на постъпленията пред годините.

През 2015 г. средният размер на месечните постъпления е 42.52 лв., с включени средства от осигурителни вноски и прехвърляне. В сравнение с 2014 г.(39.33 лв.) е налице увеличение с 8.11%.

Средният месечен размер на осигурителна вноска за едно лице е 45.06 лв., с 0.54% повече в сравнение с 2014 г. (44,82 лв.).

Средният размер на прехвърлената сума за едно лице от друг доброволен фонд е 1,887.16 лв., с 9.43% повече в сравнение с 2014 г. (1,724.56 лв.)

Към 31.12.2015 г. средният размер на натрупаната сума на едно осигурено лице е 870.88 лв., със 3.00% повече от същия показател, отчетен към 31.12.2014 г. (845.51 лв.).

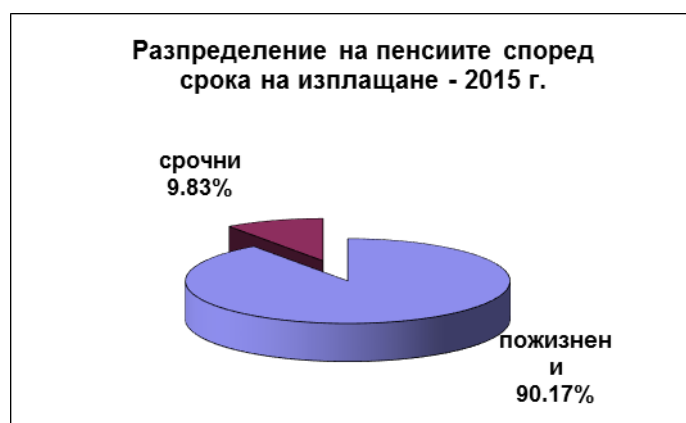
1.7. Пенсии

Към 31.12.2015 г. в България се изплащат общо 1,268 допълнителни пенсии от доброволното пенсионно осигуряване (по предварителни данни на КФН), с 2,09% повече от 2014 г. (1,242 лица).

ДПФ Доверие изплаща 75,39% от тези допълнителни пенсии.

Към 31.12.2015 г. 956 лица получават месечна допълнителна пенсия от ДПФ Доверие.

<i>Пенсия</i>	<i>пожизнена</i>	<i>срочна</i>	<i>Общ брой пенсии</i>
Лична пенсия за старост	561	89	650
Лична пенсия за инвалидност	4	1	5
Наследствена пенсия	297	4	301
Общо	862	94	956

През 2015 г. продължава намалението в дела на изплащаните срочни пенсии.

Среден размер на получаваните лични пенсии за старост е 33.84 лв., а на личните пенсии за инвалидност е 62.87 лв.

2. Финансова дейност

2.1. Приходи от лихви

Приходите от лихви за 2015 година са в размер на 2,518 хил. лв., което представлява 20.79% намаление спрямо 2014 г (3,179 хил. лв.)

2.2. Приходи и разходи от операции с финансови активи и инструменти

В резултат на извършените през 2015 година сделки с ценни книжа, държани за търгуване и ежедневната им преоценка по тяхната справедлива цена, фондът е реализирал приходи в размер на 91,192 хил. лв. и респективно е извършил 94,830 хил. лв. разходи, спрямо 67,213 хил. лв. и 65,591 хил. лв. за 2014 г.

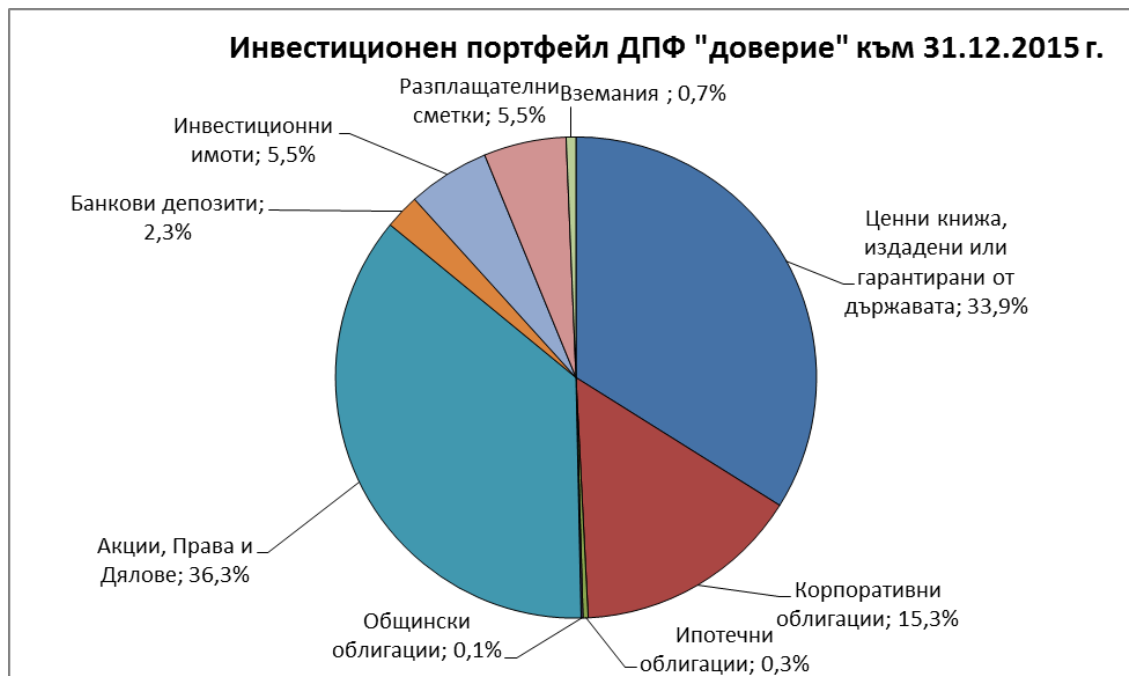
2.3. Операции с чуждестранни валути

Приходите и съответно разходите от операции с чуждестранна валута се формират от притежаваните през годината в портфейла ценни книжа, деноминирани в американски долари и съответно политиката на Фонда за управление на валутния риск посредством форуърдни валутни договори.

Такива позиции са ценни книжа деноминирани в долари, а именно - чуждестранни корпоративни облигации, акции и КИС с обща справедлива стойност към 31.12.2015 г. 19,873 хил. лева. В отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица на фонда към 31.12.2015 г., като резултат от валутните форуърдни договори е отразено вземане за 94 хил. лева и задължение в размер на 8 хил. лв.

3. Анализ на структурата на портфейла

Структура на портфейла към 31.12.2015 г.

Структура на портфейла към 31.12.2014 г.

3.1 Парични средства

Паричните средства се увеличават спрямо предходната година. Всички разплащателни сметки са лихвоносни според споразумение за управление на паричните средства с банката попечител.

3.2. Вземания

Вземанията, свързани с инвестициите /вземания, дължими за периода, свързани с неполучени лихви, дивиденди и др./ се увеличават незначително към края на периода спрямо предходната година.

3.3. Инвестиционни имоти

През годината Фондът не е реализирал приходи от преценка на инвестиционни имоти.

3.4. Държавни ценни книжа

Относителният дял достига почти 34% от стойността на активите. Малко над 20% от тези инвестиции са в чуждестранни ДЦК, което се дължи на активните действия по реструктурирането и управлението на портфейла.

3.5. Банкови депозити в лева

През 2015 г. всички банкови депозити в лева падежираха. Към края на отчетния период фондът няма инвестиции в банкови депозити поради факта, че голяма част от банките намалиха значително лихвите по този банков продукт.

3.6. Банкови депозити във валута

Размерът им се запазва както в относително изражение, така и като абсолютна стойност.

3.7. Ипотечни облигации

Към края на 2015 г. Фондът притежава една ипотечна облигация, която е издадена от банка с разрешение за дейност в България и представлява класически инструмент на банкова корпоративна облигация, обезпечена с ипотеки съгласно закона за ипотечните облигации.

3.8. Корпоративни облигации

Абсолютната стойност на корпоративните облигации запазва, включително се наблюдава и запазване на относителния дял в портфейла. Развитието на този пазарен сегмент привлече известен интерес от страна на инвеститорите спрямо 2014 г., търсейки по-голяма сигурност в инвестициите спрямо капиталовите инструменти и същевременно по-висока доходност от държавния или държавно гарантиран дълг.

3.9. Общински облигации

Относителният дял продължава да е минимален като в абсолютна стойност също се наблюдава намаление. Нови инвестиции не са осъществени поради липсата на развитие на този пазарен сегмент през годината.

3.10. Чуждестранни ценни книжа

В абсолютното изражение се наблюдава минимално понижение на инвестициите в чуждестранни ценни книжа, също така се наблюдава и минимално намаление на относителният дял с около 5% поради увеличението на активите.

3.11. Акции и дялове

Несигурността на капиталовите пазари намаля през 2015 г. Намаляха рисковете около целостта на Европейския валутен съюз, които съпровождат пазара през предходните години. Това неизбежно се отрази позитивно и на местния капиталов пазар. Тази обстановка наложи да продължи с намаляващ интензитет прилагането на плана за действие при криза. В резултат на възприетата активна стратегия по повод управлението на портфейла от акции и дялове и състоянието на фондовите пазари, се запази поддържането на относително нисък дял на акциите и дяловете в общата стойност на портфейла. Запазиха се инвестиции в ограничен кръг компании, подбрани на база финансови показатели, сектор и дивидентна политика.

3.12. Задължения

Текущите задължения се увеличават като абсолютна стойност. Основна част представляват задължения във връзка с предсрочно погасяване на корпоративна облигация на Артекс Инженеринг АД, както и дължими такси към ПОК за месец декември 2015 г.

29.март 2016 г.

Мирослав Маринов

Даниела Петкова

Изпълнителен директор

Председател на УС

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
за годината, приключваща на 31 декември

		2015	2014
		BGN'000	BGN'000
	Бел.		
Приходи от лихви	12	2,518	3,179
Приходи от дивиденди	11	857	1,774
Нетни печалби от операции с чуждестранна валута	14	3,033	3,187
Нетни печалби/(загуби) от финансови инструменти, определени по справедлива стойност в печалбата или загубата	13	(3,638)	1,622
Нетни разходи по инвестиционни имоти	15	(6)	(13)
Обезценка на вземания, свързани с инвестиции	8.9	(56)	(81)
Общо приходи		2,708	9,668
Инвестиционна такса	10	(244)	(870)
Общо оперативни разходи		(244)	(870)
Увеличение на нетните активи на разположение на осигурените лица		2,464	8,798

Приложенията от 1 до 19 са неразделна част от финансовите отчети.

Съставител
Иванка Лазарова

Изпълнителен директор
Мирослав Маринов

Председател на УС
Даниела Петкова

Съгласно независим одиторски доклад:

Добринка Калоянова
Управител

Цветелинка Колева
Регистриран одитор

КПМГ България
ООД

ОТЧЕТ ЗА ИЗМЕНЕНИЕТО НА НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА

	Бел.	<u>2015</u>	<u>2014</u>
		BGN'000	BGN'000
НЕТНИ АКТИВИ НА ФОНДА КЪМ 1 ЯНУАРИ		128,258	121,028
Увеличение на нетните активи на разположение на осигурените лица		2,464	8,798
Увеличения			
Получени вноски от осигурени лица		9,032	9,727
Минус: Такса от осигурителни вноски	10	(229)	(267)
Прехвърлени от други фондове		666	481
		<u>9,469</u>	<u>9,941</u>
Намаления			
Плащания към членове		(2,267)	(2,505)
Такси при трансфер и теглене	10	(41)	(43)
Плащания към пенсионери		(6,504)	(6,598)
Прехвърлени към други фондове		(1,135)	(2,363)
		<u>(9,947)</u>	<u>(11,509)</u>
НЕТНИ АКТИВИ НА ФОНДА КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ		<u><u>130,244</u></u>	<u><u>128,258</u></u>

Бележки от 1 до 19 са неразделна част от финансовия отчет.

Съставител	Изпълнителен директор	Председател на УС
Иванка Лазарова	Мирослав Маринов	Даниела Петкова

Съгласно независим одиторски доклад:

Добринка Калоянова	Цветелинка Колева
Управител	Регистриран одитор

КПМГ България ООД

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД**ДОВЕРИЕ****ОТЧЕТ ЗА НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА
към 31 декември**

АКТИВИ	Бел.	31.12.2015	31.12.2014
		BGN'000	BGN'000
Парични средства и парични еквиваленти	17	7,285	1,246
Банкови депозити	8.2, 8.3	3,075	7,263
Ценни книжа, издадени или гарантирани от Българската държава	8.1	17,023	8,860
Ценни книжа, приети за търговия на регулираните пазари	8.6, 8.10	13,813	16,099
Общински облигации	8.7	166	202
Ипотечни облигации	8.5	454	515
Инвестиции в чужбина	8.8	81,455	86,384
Деривативни активи, държани с цел управление на риска		94	-
Вземания, свързани с инвестиции	8.9	679	823
Вземания от ПОК		88	-
Инвестиционни имоти	8.4	7,242	7,242
ОБЩО АКТИВИ		131,374	128,634
ПАСИВИ			
Задължения към ПОК	8.11	26	56
Задължения, свързани с инвестиции	8.11	1,076	5
Деривативни пасиви, държани с цел управление на риска	8.11	8	284
Други пасиви	8.11	20	31
ОБЩО ПАСИВИ		1,130	376
НЕТНИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА		130,244	128,258

Приложенията от 1 до 19 са неразделна част от финансовите отчети.

Съставител	Изпълнителен директор	Председател на УС
Иванка Лазарова	Мирослав Маринов	Даниела Петкова

Съгласно независим одиторски доклад:

Добринка Калоянова
Управител

Цветелинка Колева
Регистриран одитор

КПМГ България ООД

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ

за годината, приключваща на 31 декември

	31.12.2015	31.12.2015
	BGN'000	BGN'000
Парични потоци от оперативна дейност		
Парични потоци, свързани с осигурени лица и пенсионери-нетно	250	624
Парични потоци от/към други пенсионни фондове	(470)	(1,882)
Парични потоци от/към пенсионноосигурителното дружество	(631)	(1,231)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	(851)	(2,489)
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Получени лихви	2,520	3,843
Получени дивиденди	870	1,829
Постъпления от продажба на инвестиции	58,490	73,821
Покупка на инвестиции	(51,485)	(80,261)
Нетни (плащания) от деривати	(3,602)	(3,099)
Нетни (плащания) от репо-сделки	(3)	-
Други парични потоци, свързани с инвестиционна дейност	(9)	(34)
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	6,781	(3,901)
Нетно увеличение/(намаление)на пари и парични еквиваленти	5,930	(6,390)
Пари и парични еквиваленти на 1 януари	1,246	7,512
Ефект от промяна на валутните курсове върху паричните средства и паричните еквиваленти	109	124
Пари и парични еквиваленти на 31 декември	7,285	1,246

Приложенията от 1 до 19 са неразделна част от финансовите отчети.

Съставител
Иванка Лазарова

Изпълнителен директор
Мирослав Маринов

Председател на УС
Даниела Петкова

Съгласно независим одиторски доклад:

Добринка Калоянова
Управител
КПМГ България ООД

Цветелинка Колева
Регистриран одитор

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

1. Организация и дейност на Фонда

1.1. Организация

Доброволен пенсионен фонд Доверие (Фондът, ДПФ Доверие, ДПФ) е регистриран на 3 ноември 2000 година с решение No 12540/2000 г. на Софийски Градски Съд.

Фондът е отделно юридическо лице, което се представлява пред трети лица и се управлява от Пенсионно-осигурителна компания Доверие (ПОК Доверие, Дружеството), заедно от двама изпълнителни директори, или заедно от един изпълнителен директор и председателя на Управителния съвет на Дружеството.

1.2. Дейност и резултати

Към 31 декември 2015 година общият брой на членовете на ДПФ Доверие по данни на КФН е 149,554.

Доходността от инвестирането на активите на ДПФ Доверие за 2015 г. е 1.84% на годишна база (по данни на КФН).

2. База за изготвяне

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския Съюз (ЕС). Отчетът е одобрен за издаване от Управителния Съвет на ПОК Доверие на 29 март 2016.

3. База за измерване

Този финансов отчет е изготвен на базата на историческата стойност, с изключение на следните позиции, които се измерват по алтернативна база към всяка отчетна дата:

<u>Позиции</u>	<u>База за измерване</u>
Деривативни финансови инструменти	Справедлива стойност
Не-деривативни финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата	Справедлива стойност
Инвестиционни имоти	Справедлива стойност

4. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), която е функционалната валута на Фонда. Всички суми са закръглени до хиляда, освен когато е посочено друго.

5. Използване на приблизителни оценки и преценки

Изготвянето на финансовия отчет налага ръководството да направи преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху стойността на отчетените активи и пасиви, и оповестяването на условни пасиви към края на отчетния период, както и върху отчетените приходи и разходи за периода. Действителните резултати могат да се различават от тези предположения. Оценка и предположенията се преглеждат текущо. Преразглеждането на приблизителните оценки се признава проспективно.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

5. Използване на приблизителни оценки и преценки, продължение

Несигурност в допусканията и оценките

Оценка на справедливата стойност

Фондът притежава инвестиционни имоти и финансови инструменти, които се оценяват и оповестяват по справедлива стойност (бел. 16). Входящите данни за определяне на справедливата стойност, използвани при методите за оценка, се категоризират в различни нива, според това, доколко са наблюдаеми:

- Ниво 1: котираны цени (некоригирани) на активни пазари за сходни активи или пасиви.
- Ниво 2: Входящи данни различни от котираны цени, включени в Ниво 1, които, пряко (т.е. като цени) или косвено (т.е. получени от цени), са достъпни за наблюдаване за актива или пасива.
- Ниво 3: Входящи данни за актива или пасива, които не са базирани на наблюдаеми пазарни данни (ненаблюдаеми входящи данни).

Класифицирането на отделна позиция съгласно горепосочените нива се базира на най-ниското ниво на използваните входящи данни, което има значителен ефект върху определянето на справедливата стойност. Преминването на позиции от едно ниво в друго се признава в периода на възникване.

6. Значими счетоводни политики

Фондът е приложил последователно значимите счетоводни политики, представени по-долу, за всички периоди, представени в този финансов отчет, освен ако не е посочено друго.

6.1. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти първоначално се оценяват по цена на придобиване и при последваща оценка по справедлива стойност, определена от независим оценител, избран от мениджмънта на Фонда, като промените се признават в печалбата или загубата в отчета за всеобхватния доход.

Печалбата или загубата от продажбата на инвестиционен имот (разликата между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на имота) се признава в печалбата или загубата за периода.

6.2. Чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се преизчисляват във функционалната валута на Фонда по обменните курсове на датите на транзакциите.

Парични активи и пасиви, деноминирани в чужда валута, се преизчисляват във функционалната валута по обменния курс на Българска Народна Банка (БНБ) към отчетната дата. Не-парични активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност в чуждестранна валута, се преизчисляват във функционалната валута по курса на датата, на която справедливата стойност е определена. Непарични позиции, които се оценяват по историческа цена в чуждестранна валута, се преизчисляват по курса в деня на транзакцията. Курсови разлики се признават в печалбата или загубата в отчета за всеобхватния доход.

Съгласно Наредба 9, считано от 1 юли 2004 г. паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута се преоценяват ежедневно по централния курс на БНБ.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

6. Значими счетоводни политики, продължение

6.3. Финансови активи и финансови пасиви

i) Първоначално признаване

Фондът първоначално признава заеми и вземания и дългови ценни книжа на датата, на която са издадени. Всички други финансови активи и финансови пасиви се признават първоначално на датата на търгуване.

ii) Класификация

Фондът класифицира финансовите си активи в една от следните категории:

- Кредити и вземания
- Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата и в тази категория като активи, държани за търгуване

Фондът класифицира финансовите пасиви като оценени по амортизирана стойност или по справедлива стойност. Финансовите пасиви на Фонда, оценявани по амортизирана стойност, се състоят от задължения по инвестиции, такси и удържки към ПОК Доверие и задължения за плащания към осигурени лица. Финансовите пасиви на Фонда, които се оценяват по справедлива стойност, са деривативни пасиви, държани с цел управление на риска.

Всички получени вноски от осигурени лица се отчитат в деня на получаване по партида във Фонда и се отчитат като финансов пасив.

iii) Оценяване по справедлива стойност

“Справедлива стойност” е цената, която би била получена при продажба на актив или платена при прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници на основния, или при липса на такъв, най-изгодния пазар, до който Фондът има достъп към датата на оценяване. Справедливата стойност на пасив отразява ефекта от риска от неизпълнение на задължения.

Когато е приложимо, Фондът използва котираната цена на активен пазар за определяне на справедливата стойност на този инструмент. Пазарът се счита за активен, когато сделките за актив или пасив се извършват с достатъчна честота и обем, така че да позволява предоставяне на текуща информация за цените.

Когато липсва котирана цена на активен пазар, Фондът използва оценъчни техники, с които следва да използва максимално подходящи наблюдаеми входящи данни и да свежда до минимум използването на ненаблюдаеми данни. Избраната оценъчна техника включва всички фактори, които биха били взети под внимание от участниците на пазара, при определянето на цената.

Фондът оповестява трансферите между нивата в йерархията на справедливите стойности в края на отчетния период, през който се е осъществила промяната.

iv) Оценяване по амортизирана стойност

Амортизирана стойност на финансов актив или финансов пасив е сумата, по която финансовия актив или пасив се оценява при първоначално признаване, без изплатените главници, с или без натрупаната амортизация, използвайки метода на ефективната лихва за всяка разлика между първоначално признатата стойност и стойността на падеж, без намаления за обезценка.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

6. Значими счетоводни политики, продължение

6.3. Финансови активи и финансови пасиви, продължение

v) Обезценка

Финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалби и загуби, се преглеждат към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства за обезценка. Финансов актив или група от финансови активи се считат за обезценени в случай, че има обективни доказателства за обезценка като резултат на едно или повече събития, които възникват след първоначалното признаване на актива/(ите) и че едно или повече събития са имали негативен ефект върху очакваните бъдещи парични потоци от този актив/(и), които могат да бъдат надеждно оценени.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен включва съществени финансови затруднения на длъжника или емитента, просрочие или невъзможност за изпълнение на задълженията от длъжника, реструктуриране на дължимата сума при условия, които при други условия Фондът не би разгледал, индикации за изпадане в несъстоятелност на длъжник или емитент, или негативни промени в платежоспособността на длъжници.

Загубата от обезценка по отношение на финансов актив, оценяван по амортизирана стойност, се изчислява като разликата между отчетна стойност на актива и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загубите се признават в отчета за всеобхватния доход.

vi) Отписване

Фондът отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив или в транзакция, в която Фондът, нито трансферира, нито запазва всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив и не запазва контрол над финансовия актив.

При отписване на финансов актив, разликата между отчетната стойност на този актив (или отчетната стойност, отнасяща се до частта от актива, която се отписва) и полученото плащане (включително придобити нови активи без новопоести задължения) се признава в печалбата или загубата. Всеки интерес в такива трансферирани активи, който се е създал или запазил от Фонда, се признава като отделен актив или пасив.

Фондът извършва транзакция, при която прехвърля активи, признати в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица, но запазва всички или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи или част от тях. Ако са запазени част или всички съществени рискове и печалби, то прехвърлените активи не се отписват от отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

Фондът отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, отменени или изтекат.

vii) Компенсирание

Финансови активи и пасиви се компенсират и нетната стойност се представя в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица тогава и само тогава, когато Фондът има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да

реализира актива и да уреди пасива едновременно.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

6. Значими счетоводни политики, продължение

6.3. Финансови активи и финансови пасиви, продължение

vii) Компенсирание, продължение

Приходите и разходите се представят на нетна база за печалби и загуби от финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата и приходи или разходи от операции с чуждестранна валута.

viii) Специфични инструменти

Вземания и задължения по споразумения за обратно изкупуване и заемане на ценни книжа

Когато Фондът придобива финансов актив и едновременно сключва споразумение за обратна продажба на активи (или подобен инструмент) по фиксирана цена на бъдеща дата (обратна репо сделка), споразумението се осчетоводява като кредит или аванс и се признава в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица като вземане по обратна репо сделка и активът, предмет на обезпечение по сделката не се признава в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица.

Когато Фондът продава финансов актив и едновременно сключва споразумение за обратна покупка на активи (или подобен инструмент) по фиксирана цена на бъдеща дата (репо сделка), споразумението се осчетоводява като задължение и се признава в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица като задължение по репо.

Вземанията по обратна репо сделка и задълженията по репо сделка се оценяват последващо по амортизирана стойност.

Пари и парични еквиваленти

Пари и парични еквиваленти включват пари в брой, парични средства по банкови сметки и депозити с оригинален падеж до три месеца.

6.4. Приходи от лихви

Приходи от лихви се признават в печалбата или загубата, използвайки метода на ефективния лихвен процент. Фондът реализира приход от лихви от депозити, разплащателни сметки и дългови ценни книжа. Приходът от лихви се начислява на дневна база.

6.5. Приходи от дивиденди

Приходи от дивиденди се признават в печалбата или загубата на датата, на която правото за получаване на прихода е установено. Приходи от дивиденди се представят на отделен ред в отчета за всеобхватния доход.

6.6. Нетни печалби/(загуби) от финансови инструменти, определени по справедлива стойност в печалбата или загубата

Нетните печалби/(загуби) от финансови инструменти, определени по справедлива стойност в печалбата или загубата включват всички реализирани и нереализирани промени в справедливите стойности и разлики от чуждестранна валута и изключват приход от лихви и дивиденди и разходи за дивиденди по къси продажби на ценни книжа.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

6. Значими счетоводни политики, продължение

6.7. Деривати

Деривативите се признават първоначално по справедлива стойност; пряко свързаните разходи по сделката се признават в печалби и загуби при възникване. След първоначално признаване, деривативите се оценяват по справедлива стойност, като промените обикновено се отчитат в печалбата или загубата.

Съгласно възприетата инвестиционна политика, деривативните финансови инструменти се държат с цел управление на риска, възникващ от валутни позиции в чуждестранна валута. През 2015 г. такива операции са извършвани чрез валутни форуърдни договори с няколко банки.

6.8. Данъчно облагане

Съгласно действащата данъчна уредба в Република България, Фондът е освободен от плащането на данък върху дохода.

Въпреки това някои приходи от дивиденди и лихви, получени от Фонда, подлежат на данък при източника, възникнал в съответните държави.

7. Нови стандарти и разяснения, които все още не са приложени

Някои нови стандарти, промени в стандарти и разяснения, одобрени за прилагане от ЕК, могат да бъдат по-рано приложени в годишния период, завършващ на 31 декември 2015 г., въпреки че все още не са задължителни преди следващ период. Тези промени в МСФО не са били по-рано приложени при изготвянето на този финансов отчет. Фондът не планира да прилага тези стандарти по-рано.

- Промени в МСС 27: Прилагане на метода на собствения капитал в самостоятелни финансови отчети. Позволява се доброволен избор за прилагане на метода на собствения капитал в самостоятелен финансов отчет. Тези промени не се очаква да имат ефекти върху финансовия отчет на Фонда;
- Промени в МСС 1: Инициатива за оповестяване. Пояснено е кога несъществена информация може да не се оповестява и кога съществена информация не може да се пропуска във финансовите отчети. Тези промени не се очаква да имат значителни ефекти върху финансовия отчет на Фонда;
- Годишни подобрения в МСФО, Цикъл 2012-2014. Подобренията въвеждат незначителни промени в някои стандарти и свързани промени в други стандарти и разяснения. Тези промени не се очаква да имат значителни ефекти върху финансовия отчет на Фонда;
- Промени в МСС 16 и МСС 38: Пояснение на приемливите методи за амортизация. Дружеството не очаква тези промени да имат ефект върху финансовия отчет, тъй като методите на амортизация използвани в момента ще продължат да са приемливи.
- Промени в МСФО 11: Отчитане на придобиване на участия в съвместни дейности. Дружеството не очаква тези промени да имат ефект върху финансовия отчет, тъй като няма такива придобивания.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

8. Нетни активи на пенсионния фонд

Нетните активи на ДПФ към 31 декември 2015 и 2014 година са, както следва:

	Бел.	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>
		BGN'000	BGN'000
АКТИВИ			
Държавни ценни книжа, издадени от Република България	8.1	17,023	8,860
Банкови депозити в лева	8.2	-	4,295
Банкови депозити във валута	8.3	3,075	2,968
Инвестиционни имоти	8.4	7,242	7,242
Ипотечни облигации	8.5	454	515
Корпоративни облигации	8.6	4,453	5,762
Общински облигации	8.7	166	202
Инвестиции в чужбина	8.8	81,455	86,384
Деривати		94	
Вземания, свързани с инвестиции	8.9	679	823
Вземания от ПОК		88	-
Акции и дялове на местни емитенти	8.10	9,360	10,337
Разплащателни сметки в лева		1,602	1,052
Разплащателни сметки във валута		5,683	194
ОБЩО АКТИВИ		<u>131,374</u>	<u>128,634</u>
Минус: Задължения	8.11	(1,130)	(376)
ОБЩО НЕТНИ АКТИВИ		<u>130,244</u>	<u>128,258</u>

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

8.1 Държавни ценни книжа, издадени от Република България

През изминалата година Фондът увеличи значително експозицията си в държавни ценни книжа. Деноминирани в лева ДЦК бележат незначителен ръст, основната част на увеличението се дължи на ДЦК деноминирани в чуждестранна валута.

	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>
	BGN'000	BGN'000
Държавни ценни книжа и книжа, издадени от ЕИБ, деноминирани в лева	6,100	5,914
Държавни ценни книжа, деноминирани в чуждестранна валута	10,923	2,946
Общо	<u>17,023</u>	<u>8,860</u>

Експозицията на Фонда в български държавни ценни книжа към 31.12.2015 г. е както следва:

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Република България	BG2040011210	5.000%	BGN	2,151	19.07.2021	2,631
Република България	BG2040010212	5.000%	BGN	1,520	13.07.2020	1,833
Република България	BG2040012218	5.000%	BGN	1,154	11.07.2022	1,432
Република България	BG2040014214	4.000%	BGN	176	15.07.2024	204
Република България	BG2040210218	5.750%	EUR	1,200	29.09.2025	3,051
Република България	XS1208856341	3.125%	EUR	3,500	26.03.2035	6,338
Република България	XS1083844503	2.950%	EUR	750	03.09.2024	1,534
Общо						<u>17,023</u>

Инвестициите в ДЦК са преоценени по справедлива стойност.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

8.2. Банкови депозити в лева

През 2015 г. всички банкови депозити в лева падежираха. Към края на отчетния период Фондът няма инвестиции в банкови депозити деноминирани в лева поради факта, че голяма част от банките намалиха значително лихвите по този банков продукт.

8.3. Банкови депозити във валута

Размерът на банковите депозити във валута на ДПФ Доверие към 31 декември 2015 година възлиза на 3,075 хил. лв. Натрупаната лихва по тези депозити към 31 декември 2015 година е оповестена в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица на Фонда. Среднопретегленият лихвен процент, изчислен на база на номиналната стойност на депозитите в евро е в размер на 1.10%.

Банка	Валута	Номинална стойност /'000/	Падеж	Стойност /BGN'000/	Кредитен рейтинг	Рейтингова агенция
УниКредит Булбанк АД	EUR	331	10.03.2016	653	BB+	S & P
УниКредит Булбанк АД	EUR	614	14.03.2016	1,212	BB+	S & P
УниКредит Булбанк АД	EUR	613	31.03.2016	1,210	BB+	S & P
Общо				3,075		

8.4. Инвестиционни имоти

Към 31 декември 2015 година Доброволен пенсионен фонд Доверие притежава инвестиция в следните недвижими имоти:

Описание	Дата на придобиване	Местонахождение на имота	Цена на придобиване /BGN'000/	Справедлива стойност /BGN'000/
УПИ	23.11.2007	с. Св. Влас	2,014	2,728
Имот Несебър – право на строеж	30.11.2010	с. Св. Влас	3,460	3,491
Земя	18.04.2011	с. Маджаре	1,056	1,023
Общо				7,242

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

8.4. Инвестиционни имоти, продължение

Оценката на инвестиционните имоти по справедлива стойност към 31 декември 2015 година и 31 декември 2014 година е извършена от независими външни оценители.

За имот с. Св. Влас с балансова стойност към края на 2015 г. в размер на 2,728 хил. лева, независимият оценител е използвал метод за оценка: Метода на остатъчната стойност /най – добро използване на земята/. По мнение на оценителя в случая не е приложен метода на сравнителните продажби поради липсата на каквато и да е достоверна информация за подобни сделки, както и на оферти за продажба на терени с подобни площи и местоположение.

За право на строеж с. Св. Влас с балансова стойност към края на 2015 г. в размер на 3,491 хил. лева, независимият оценител е използвал метод за оценка, чрез прилагане на общо приет формула за оценка право на строеж, включваща в себе си следните параметри: коригирана цена на земята, бруто застроена площ, площ на парцела и % идеални части.

Справедливата стойност на инвестиционните имоти е категоризирана като повтаряща се оценка по справедлива стойност в ниво 3. Връзката между методите за оценка и съществените ненаблюдаеми входящи данни и между ключовите ненаблюдаеми входящи данни и справедливата стойност е посочена в бел. 16.

8.5. Ипотечни облигации

Към края на 2015 г. Фондът притежава една ипотечна облигация, която е издадена от банка с разрешение за дейност в Република България и представлява класически инструмент на банкова корпоративна облигация, обезпечена с ипотечи съгласно закона за ипотечните облигации.

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валу -та	Номи- нал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
ТБ Българо- Американска кредитна банка- София	BG2100006142	6m EURIBOR +4.2%	EUR	260	25.09.2019	454
Общо						454

8.6. Корпоративни облигации

Отчетната стойност на корпоративните облигации намалява в сравнение с 2014 година, включително се наблюдава и намаление на относителния дял в портфейла.

Тези облигации са приети за търговия на облигационния сегмент на БФБ – София и са обезпечени.

Таблицата по-долу дава детайлна информация за корпоративните облигации.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

8.6. Корпоративни облигации, продължение

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Артекс Инженеринг АД	BG2100016083	3m EURIBOR+3.000%, min 7.500%	EUR	680	03.04.2020	1,071
ХипоКредит АД	BG2100018089	6m EURIBOR+3.125%, min.7.000%	EUR	450	30.06.2018	560
ХипоКредит АД	BG2100038079	6m EURIBOR+3.250%, min.7.500%	EUR	450	18.12.2017	615
Виена Реал Естейт ЕАД*	BG2100010128	7.000%	EUR	400	15.06.2020	517
Алфа Финанс Холдинг АД	BG2100010094	8.50%	EUR	309	10.12.2016	229
България Платиниум Груп ЕАД	BG2100021083	7.318%	EUR	950	22.05.2019	1,104
Интеркапитал Пропъртис АДСИЦ*	BG2100019079	5.75%	EUR	200	14.08.2020	200
Б.Л. Лизинг АД	BG2100021125	3 m EURIBOR+6.000%	EUR	100	01.11.2017	157
Общо						4,453

*Емисии, чиито оригинални условия са били променени по повод реструктуриране през 2015 г.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

8.7. Общински облигации

Детайлна информация за обезпечените общински облигации е оповестена в следната таблица.

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Община Свиленград	BG2100007108	7.000%	EUR	150	21.06.2020	166
Общо						166

8.8. Инвестиции в чужбина

Най-голям дял в чуждестранните ценни книжа имат държавните ценни книжа, емитирани от страни членки на ЕС. Индивидуалните инвестиции (облигации) също нарастват спрямо 2014г. Увеличение от над 16% се наблюдава при инвестициите в чуждестранни акции. Таблицата по-долу представя инвестициите на Доброволен пенсионен фонд в чуждестранни ценни книжа към 31 декември 2015 година и 31 декември 2014 година.

	Бел.	31.12.2015 BGN'000	31.12.2014 BGN'000
ДЦК на държави от ЕС	8.8.1	25,467	28,202
ДЦК на държави извън ЕС	8.8.2	2,059	7,598
Индивидуални инвестиции (облигации)	8.8.3	15,617	13,827
Индексни и взаимни фондове	8.8.4	18,829	20,029
Акции	8.8.5	19,483	16,728
Общо		81,455	86,384

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

8.8.1. Държавни или държавно гарантирани ценни книжа на държави от ЕС

ЕМИТЕНТ	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Хърватска банка за възстановяване и развитие*	XS0961637542	6.000%	EUR	1,000	08.05.2020	2,222
Република Германия	DE0001102374	0.500%	EUR	2,350	15.02.2025	4,590
Ирландия	IE00B6X95T99	3.400%	EUR	300	18.03.2024	714
Италия	IT0004356843	4.750%	EUR	500	01.08.2023	1,249
Италия	IT0005090318	1.50%	EUR	700	01.06.2025	1,372
Испания	ES00000126B2	2.750%	EUR	600	30.04.2021	1,287
Словения	SI0002103149	4.375%	EUR	100	18.01.2021	239
Австрия	AT0000A105W3	1.750%	EUR	300	20.10.2023	644
Финландия	FI4000079041	2.000%	EUR	300	15.04.2024	659
Холандия	NL0010733424	2.000%	EUR	1,200	15.07.2024	2,640
Франция	FR0011619436	2.250%	EUR	1,200	25.05.2024	2,672
Република Хърватия	XS1028953989	3.875%	EUR	400	30.05.2022	799
Република Хърватия	XS1117298916	3.000%	USD	350	11.03.2025	638
Република Румъния	XS0972758741	4.625%	EUR	400	18.09.2020	919
Република Румъния	XS1060842975	3.625%	EUR	1,200	24.04.2024	2,623
Република Румъния	XS1129788524	2.875%	EUR	300	28.10.2024	608
Република Румъния	XS1312891549	2.750%	EUR	800	29.10.2025	1,592
Общо						25,467

* Облигациите на Хърватска банка за възстановяване и развитие са класифицирани, като държавни ценни книжа поради факта, че емисията има експлицитна държавна гаранция.

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

8.8.2. Държавни ценни книжа на държави извън ЕС

Емитент	ISIN	Лихвен купон	Валута	Номинал /'000/	Падеж	Справедлива стойност /BGN'000/
Мексико	XS0916766057	2.750%	EUR	300	22.04.2023	620
Мексико	XS1054418196	2.375%	EUR	300	09.04.2021	619
Индонезия	XS1084368593	2.875%	EUR	200	08.07.2021	392
Бразилия	XS1047674947	2.875%	EUR	250	01.04.2021	428
Общо						2,059

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

8.8.3. Индивидуални инвестиции (облигации)

Емитент	ISIN	Кредитен рейтинг	Рейтингова агенция	Валута	Номинал /'000/	Справедлива стойност /BGN'000/
Aspen Energy	XS0363980607	BBB	S&P	EUR	700	1,223
NE Property Cooperatief	XS1325078308	BBB-	S&P	EUR	300	582
LAFARGE SA	XS0215159731	BBB	S&P	EUR	300	696
Renault S. A.	FR0011769090	BBB-	S&P	EUR	200	432
OTE	XS0885718782	B+	S&P	EUR	100	214
Peugeot S.A	FR0011439975	BB-	S&P	EUR	100	232
Fiat	XS1048568452	BB-	S&P	EUR	200	432
Schaeffler Finance	XS1067864881	B	S&P	EUR	160	317
PKO Finance	XS0783934085	BBB+	S&P	USD	500	943
Royal Bank of Scotland	XS0356705219	BB+	S&P	EUR	100	228
KPN NV	XS0411850075	BBB-	S&P	EUR	150	373
Arcelormittal	XS1084568762	BB	S&P	EUR	110	177
Areva	FR0011560986	B+	S&P	EUR	100	191
EDP Finance	XS0970695572	BB+	S&P	EUR	150	332
HeidelbergCement	XS0458685913	BB+	Fitch	EUR	280	688
Telecom Italia SPA	XS0868458653	BB+	S&P	EUR	300	659
GE	XS0453908377	AA+	S&P	EUR	140	340
Ibedrola	XS0494868630	BBB	S&P	EUR	150	344
Morgan Stanley	XS1050547857	BBB+	S&P	EUR	300	632
Repsol	XS0975256685	BBB-	S&P	EUR	100	209
JP Morgan	XS0820547825	A-	S&P	EUR	300	646
Enel	XS0452187916	BBB	S&P	EUR	100	246
EP Energy	XS0808636244	BBB-	Fitch	EUR	400	822
Goldman sachs	XS0270347304	BBB-	S&P	EUR	150	345
ENI	XS0951565091	A-	S&P	EUR	200	442
Erste Bank	XS0840062979	BB+	S&P	EUR	200	469
GDF SUEZ	FR0010952770	A	S&P	EUR	200	457
Telefonica Emisiones	XS0874864860	BBB	S&P	EUR	200	457
BMW	XS0877622034	A+	S&P	EUR	200	428
Goldman sachs	XS0882849507	BBB+	S&P	EUR	100	221
ABN AMRO Bank	XS0765299572	A	S&P	EUR	150	354
AT&T	XS1144086110	BBB+	S&P	EUR	130	256
BNP Paribas	XS0895249620	A+	S&P	EUR	150	328
Credit Agricole	XS1069521083	A	S&P	EUR	100	211
Petroleos Mexicanos	XS0213101073	BBB+	S&P	EUR	125	262
DEWAAE	XS0551313686	Baa2	Moody's	USD	200	429
Общо						15,617

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

8.8.4. Индексни и взаимни фондове

Емитент	ISIN	Брой	Валута	Справедлива стойност /BGN'000/
CAC 40	FR0007052782	12,929.000	EUR	1,167
DAXEX	DE0005933931	27,876.000	EUR	5,174
Vanguard REIT ETF	US9229085538	14,879.000	USD	2,141
Powershares QQQ	US73935A1043	8,460.000	USD	1,716
S&P Depository Receipts	US78462F1030	5,506.000	USD	2,030
SPDR Dow Jones Industrial Average	US78467X1090	4,641.000	USD	1,460
SCHRODER European Large Cap	LU0106237315	1,992.5496	EUR	1,057
SCHRODER EUROZONE EQUITIES	LU0106235459	35,340.314	EUR	2,635
Amundi MSCI Nordic	FR0010655738	2,260.000	EUR	1,449
Общо				18,829

8.8.5. Акции

Географско разпределение	Валута	Брой емитенти	Индекс	Справедлива стойност /BGN'000/	Най-голяма единична експозиция /BGN'000/
Европа	EUR	33	Stoxx Europe 600	9,552	739
САЩ	USD	25	S&P 500	9,931	634
Общо				19,483	

Инвестициите в чуждестранни акции са ориентирани изцяло в Европа и САЩ.

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

8.8.6. Таблица по матуритети на ценните книжа

Долуизложената таблица представя договорната матуритетната структура по справедлива стойност на ценните книжа към 31 декември 2015 година.

Падеж	до 1 месец	от 1 до 6 месеца	от 6 месеца до 1 година	от 1 до 5 години	над 5 години	Общо
	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/
ДЦК в лева	-	-	-	1,833	4,267	6,100
ДЦК в евро	-	-	-	-	10,923	10,923
Ипотечни облигации в евро	-	-	-	454	-	454
Корпоративни облигации в евро	-	-	229	4,224	-	4,453
Общински облигации в евро	-	-	-	166	-	166
Чуждестранни облигации в долари	-	-	-	429	943	1,372
Чуждестранни облигации в евро	-	-	-	9,977	31,794	41,771
Общо	-	-	229	17,083	47,927	65,239

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

8.8.6. Таблица по матуритети на ценните книжа, продължение

Долуизложената таблица представя договорната матуритетната структура по справедлива стойност на ценните книжа към 31 декември 2014 година.

Падеж	до 1 месец	от 1 до 6 месеца	от 6 месеца до 1 година	от 1 до 5 години	над 5 години	Общо
	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/	/BGN'000/
ДЦК в лева	-	-	-	-	5,914	5,914
ДЦК в евро	-	-	-	-	2,946	2,946
Ипотечни облигации в евро	-	-	-	515	-	515
Корпоративни облигации в евро	-	-	-	3,836	1,925	5,761
Общински облигации в евро	-	-	-	-	202	202
Чуждестранни облигации в долари	-	-	-	-	8,607	8,607
Чуждестранни облигации в евро	-	-	-	6,673	34,347	41,020
Общо	-	-	-	11,024	53,941	64,965

8.9. Вземания, свързани с инвестиции

Към 31 декември 2015 г. Фондът има вземания, свързани с инвестиции в размер на 679 хил. лв., /2014 г.: 823 хил. лв./ разпределени както следва:

	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>
	BGN'000	BGN'000
Вземане, свързано с ценни книжа*	921	921
Минус обезценка	(281)	(225)
Лихвено плащане и падеж на главница	-	80
Дивиденди	39	47
Общо	679	823

ДОВЕРИЕ**БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ****8.9. Вземания, свързани с инвестиции, продължение**

Движението в обезценка на вземания, свързани с инвестиции, е както следва:

	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000
В началото на годината	225	144
Начислена обезценка	56	81
В края на годината	281	225

*Като вземане са посочени следните облигационни емисии:

Емисия облигации с емитент Ален Мак АД, BG2100024061 (първа емисия) е обезценена допълнително през 2015г. на база тест за обезценка с приложен модел за очакваните парични потоци във времето, дисконтирани с купонния лихвен процент. Формираната обезценка през 2015 е в размер на 38 хил. лв. като сумата на натрупаната обезценка е 176 хил. лв. По този начин общата формирана обезценка по първата облигационна емисия на Ален Мак АД, заедно с предходно извършено обезценяване към края на 2015 г. възлиза на 31,74 % от първоначалното вземане по облигационната емисия.

Емисия облигации с емитент Хлебни изделия Подуяне АД е обезценена допълнително през 2015г. на база тест за обезценка с приложен модел за очакваните парични потоци във времето, дисконтирани с купонния лихвен процент. Формираната обезценка през 2015 е в размер на 18 хил. лв. (7% от възстановимата стойност) като сумата на натрупаната обезценка е 105 хил. лв. По този начин общата формирана обезценка по облигационната емисия на Хлебни изделия Подуяне АД, заедно с предходно извършено обезценяване към края на 2015 г. възлиза на 28.50 % от първоначалното вземане по облигационната емисия.

Допълнителни оповестявания могат да бъдат намерени в бележка 17 раздел Кредитен риск.

8.10 Акции и дялове на местни емитенти

Портфейлът от индивидуални акции на ДПФ към 31 декември 2015 година се състои от 12 емитента - водещи местни компании. Общата сума на инвестициите е в размер на 9,133 хил. лв. /31.12.2014 г. – 10,094 хил. лв./. Най-голямото изложение към един емитент е в размер на 4,726 хил. лв. /31.12.2014 г. – 5,325 хил. лв./. Вложенията в акции/дялове на местни фондове са в общо 3 фонда за сумата от 227 хил. лв. /31.12.2014 г. - 243 хил. лв./.

8.11. Задължения на Доброволен пенсионен фонд

Към 31 декември 2015 г. Доброволният пенсионен фонд има общо задължения в размер на 1,130 хил. лв. /31.12.2014 г. – 376 хил. лв./, разпределени както следва:

- 26 хил. лв., представляващи дължимите такси към Пенсионно-осигурителна компания Доверие;
- 8 хил. лв., свързани с деривати;
- 1,076 хил. лв., свързани с авансово плащане на главница и лихва по ценни книжа;
- 20 хил. лв., свързани с ДОД, удържан при плащания на осигурени лица.

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

9. Нетни активи на разположение на осигурените лица

Нетните активи на разположение на осигурените лица включват доброволни вноски, както и разпределената доходност по партидите на осигурените лица. За всеки индивидуален клиент се поддържа отделна партида, в която се отразяват вноските на осигурените лица и разпределената доходност.

Таблица по-долу представя дохода за разпределение на осигурените лица по видове инвестиции.

	Приходи		Разходи		Резултат	
	2015	2014	2015	2014	2015	2014
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Депозити и разплащателни сметки	124	622	-	-	124	622
Акции	40,340	32,504	(38,587)	(29,860)	1,753	2,644
АДСИЦ	2,393	2,702	(2,544)	(2,487)	(151)	215
КИС	28,420	19,422	(26,389)	(15,421)	2,031	4,001
ДЦК и ЗУНК	16,811	13,796	(14,950)	(9,778)	1,861	4,018
Корпоративни облигации	4,920	4,495	(4,720)	(3,079)	200	1,416
Форурди	18,693	8,162	(21,924)	(11,564)	(3,231)	(3,402)
Други	1,119	475	(998)	(321)	121	154
Общо	112,820	82,178	(110,112)	(72,510)	2,708	9,668

10. Такси и удържки

Компанията начислява такса върху всяка вноска, направена от осигурено лице и инвестиционна такса (9% от реализираната от Фонда доходност). Също 10% такса, но не повече от 20 лева се удържа при частично или пълно теглене на средствата от партидата на осигуреното лице преди настъпване на осигурително събитие.

11. Приходи от дивиденди

	2015	2014
	BGN'000	BGN'000
Акции	493	1,202
АДСИЦ	134	173
КИС	230	399
Общо	857	1,774

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

12. Приходи от лихви

	2015	2014
	BGN'000	BGN'000
Депозити и разплащателни сметки	124	622
ДЦК и ЗУНК	1,366	1,384
Корпоративни облигации	999	1,130
Общински и ипотечни облигации	29	43
Общо	2,518	3,179

13. Нетни печалби/(загуби) от финансови инструменти, определени по справедлива стойност в печалбата или загубата

Печалби

	2015	2014
	BGN'000	BGN'000
АДСИЦ	2,259	2,529
Акции	33,188	28,511
ДЦК и ЗУНК	12,944	10,341
КИС	21,180	15,161
Корпоративни облигации	2,940	2,412
Форуърди	18,659	8,159
Други	22	100
Общо печалба	91,192	67,213

Загуби

	2015	2014
	BGN'000	BGN'000
АДСИЦ	(2,544)	(2,487)
Акции	(32,873)	(28,003)
ДЦК и ЗУНК	(13,125)	(8,427)
КИС	(20,529)	(12,727)
Корпоративни облигации	(3,822)	(2,291)
Форуърди	(21,905)	(11,553)
Други	(32)	(103)
Общо загуба	(94,830)	(65,591)
Общо	(3,638)	1,622

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

14. Нетни печалби от операции с чуждестранна валута

Печалби	2015 BGN'000	2014 BGN'000
ДЦК и ЗУНК	2,501	2,071
Корпоративни облигации	982	953
Акции	6,658	2,791
КИС	7,009	3,862
Форуръри	34	3
Други	1,069	330
Общо печалба	18,253	10,010
Загуби	2015 BGN'000	2014 BGN'000
ДЦК и ЗУНК	(1,826)	(1,350)
Корпоративни облигации	(842)	(707)
Акции	(5,713)	(1,856)
КИС	(5,860)	(2,694)
Форуръри	(19)	(11)
Други	(960)	(205)
Общо загуба	(15,220)	(6,823)
Общо	3,033	3,187

15. Нетни разходи по инвестиционни имоти

	2015 BGN'000	2014 BGN'000
Приходи от инвестиционни имоти	-	-
Разходи по инвестиционни имоти	(6)	(13)
Общо	(6)	(13)

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

16. Счетоводни класификации и справедливи стойности

Следните таблици показват балансовите и справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви и тяхната счетоводна класификация.

	По справедлива стойност през печалба/загуба		Кредити и вземания	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	7,285	1,246
Вземания	-	-	768	823
Финансови деривати	94	-	-	-
Депозити	-	-	3,075	7,263
ДЦК	44,549	44,660	-	-
Ипотечни облигации	454	515	-	-
Общински облигации	166	202	-	-
Корпоративни облигации	20,070	19,588	-	-
КИС	19,056	20,272	-	-
Акции	28,615	26,822	-	-
Общо	113,004	112,059	11,128	9,332

Финансови пасиви

	По справедлива стойност през печалба/загуба		По амортизируема стойност	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Задължения	-	-	1,123	92
Финансови деривати	8	284	-	-
Общо	8	284	1,123	92

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

16. Счетоводни класификации и справедливи стойности, продължение

Разпределение на активите по нива на чувствителност в йерахията на справедливата стойност (според източника и входящите данни за определяне на справедливата стойност) е посочено в следната таблица.

	Ниво 1		Ниво 2		Ниво 3	
	31.12.15	31.12.14	31.12.15	31.12.14	31.12.15	31.12.14
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови активи						
Финансови деривати	-	-	94	-	-	-
ДЦК	44,549	44,660				
Ипотечни Общински	-	-	454	-	166	202
Корпоративни КИС	16,722	16,443	2,277	3,145	1,071	-
Акции	19,056	20,272	-	-	-	-
Инвестиционни имоти	28,612	26,822	-	-	3	-
	-	-	-	-	7,242	7,242
Общо	108,939	108,197	2,825	3,145	8,482	7,959
Финансови пасиви						
Финансови деривати	-	-	8	284	-	-
Общо	-	-	8	284	-	-

Не е включена информация за справедливите стойности, ако балансовата стойност е разумно приближение на справедливата стойност.

Движения през 2015 г.

1. Корпоративни облигации на стойност 1,071 хил. лв. от ниво 1 са преминали през 2015 г. в ниво 3 на корпоративните облигации. Причината е, че към 31.12.2015 г. те вече не се търгуват на БФБ.
2. Ипотечни облигации на стойност 515 хил. лв. към 31.12.2014 г. от ниво 3 са преминали през 2015 г. в ниво 2 на ипотечните облигации. Причината е, че към 31.12.2015 г. те вече се търгуват на БФБ.

Следната таблица представя равнение на движението от началното салдо до крайното салдо на справедливите стойности от Ниво 3.

	2015	2014
	BGN'000	BGN'000
Начално салдо	7,959	8,942
Печалби/загуби, отразени в отчета за дохода	(97)	4
Покупки	3	509
Продажби	-	(1,381)
Погасени	-	(115)
Трансферирани в/от ниво 1 и ниво 2	617	-
Крайно салдо	8,482	7,959

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

16. Счетоводни класификации и справедливи стойности, продължение

Фондът използва следните техники за оценка при определяне на справедливата стойност на активите:

Финансов инструмент	Техники за оценка	Значителни данни от нерегулиран източник (само Ниво 3)	Връзка между ключови данни от нерегулиран източник и справедливата стойност (само Ниво 3)
Валутни форуърди	Справедливата стойност на валутните форуърди се определя на база разликата между договорения форуърден валутен курс и валутния курс на БНБ за съответния ден.		
Корпоративни облигации	Справедливата стойност на корпоративните облигации се определя на база метода на дисконтираните парични потоци.	Последна оценка преди deregистрация от БФБ и погасяван номинал на падежа	разликата между последната оценка преди deregистрация от БФБ и погасявания номинал се амортизира за периода до настъпване на падежа
Общински облигации	Справедливата стойност на общинските облигации се определя на база метода на дисконтираните парични потоци.	<ul style="list-style-type: none"> - очаквани парични потоци - доходност до падеж на облигацията аналог (0.88%) - рисковата премия/ дискаунт (0.8%) 	Увеличаване на очакваните парични потоци ще доведе до увеличаване на справедливата стойност. Увеличаване на доходността до падеж на облигацията аналог и на рисковата премия ще доведе до намаляване на справедливата стойност
Ипотечни облигации	Справедливата стойност на ипотечните облигации се определя на база метода на дисконтираните парични потоци.		
Инвестиционни имоти	Комплекс от приложими методи използване от независим оценител.	Метод на сравнителните продажби за определяне стойността на земята / Метод на остатъчната стойност, където Методът на сравнителните продажби е неприложим/ Метод на разходите за определяне стойността на сградния фонд/ Общо приета формула за оценка право на строеж	При покачване на пазарните цени на използваните за сравнение имоти, стойността на оценявания имот ще нарасне.

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

17. Управление на финансовия риск

Предвид същността на ДПФ, единствено притежаваните финансови инструменти определят състоянието и представянето на Фонда. Рисковете, произтичащи от финансовите инструменти могат да бъдат разделени основно на:

- Кредитен риск
- Пазарен риск, в т.ч. промяна в пазарната стойност или в паричния поток във връзка с промени в лихвените проценти
  - Валутен риск
  - Друг пазарен риск
- Ликвиден риск
- Регулаторен риск
- Политически риск

Фондът е изложен на рискове, произтичащи от използването на финансови инструменти. В следващите пояснителни бележки са описани целите, политиките и процесите за управление на тези рискове, както и използваните методи за измерването им. Допълнително количествена информация, относима към рисковете може да бъде намерена по-долу.

Основни финансови инструменти

Основните финансови инструменти, използвани от ДПФ и които формират рисковата експозиция са както следва:

- Вземания;
- Пари и парични еквиваленти.
- Депозити;
- Държавни ценни книги;
- Облигации (корпоративни, общински, ипотечни);
- КИС;
- Акции.

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

17. Управление на финансовия риск, продължение

Цели, политики и процеси

Управителният съвет има общото задължение за определяне на целите и политиките в областта на управление на риска на ДПФ, като са делегирани права за оперативен управление на процесите, така че да се осигури ефективно постигане на целите и следване на политиките в рамките на финансовата дейност. Ежемесечно се изготвят отчети и доклади с резултатите за периода и анализа им.

Общата цел и политиките са в посока на оптимизация на риска, без ненужно да се достигне до намаляване на конкурентността и гъвкавостта на Фонда. Допълнителни детайли по повод политиките могат да бъдат намерени по-долу:

Кредитен риск

Кредитният риск е риска от финансова загуба, ако насрещна страна по финансов инструмент не успее да изпълни договорен ангажимент.

За ДПФ произтича основно от облигационната част на портфейла и паричните средства и депозитите.

За нуждите на оценката ДПФ ползва външни източници на информация, основно международно признати агенции. Когато такава информация не е налична, се използва вътрешна оценка на кредитоспособността на емитента, която включва първоначално анализ на информацията в проспекта, а последващо след листването на борсата и на тримесечните финансови отчети. При анализа на кредитоспособността се изследват както индивидуалните характеристики на емитента, така и потенциала за съответния пазарен сегмент и конкурентните предимства на емитента, както и представянето спрямо прогнозираното в проспекта. Също така регулярно се провеждат срещи с ръководствата на публичните дружества (емитенти на акции и/или облигации), в които Фондът е инвестирал, на които се дискутират финансовото състояние на емитента и перспективите пред развитието на бизнеса му.

Инвестициите на ДПФ в ДЦК, както български, така и чуждестранни, в най-голяма степен са изложени на кредитен риск, който се изразява в промяна на цената на облигациите, породена от промяна в кредитните качества на емитента. Почти всички емитенти, в чиито ДЦК е инвестирал Фондът имат инвестиционен кредитен рейтинг, присъден от международно признати кредитни агенции, като детайлно разпределение по отделни кредитни рейтинги е представено по-долу. Общият размер на инвестициите на фонда в ДЦК е 44,549 хил. лв., като при симулационен сценарий със заложен спад в цената на тези инвестиции в размер на 3%, стойността на целия инвестиционен портфейл би се намалила с 1,336 хил. лв., което е 1.83%.

В допълнение ДПФ инвестира преимуществено в дългови ценни книжа, обезпечени с ипотечи, залози, вземания и застраховка финансов риск. За този вид ценни книжа законодателството предвижда контролна роля на банката-довереник, която следи за финансовото състояние на емитента и за надлежността и количеството на обезпечението.

Инвестиционният комитет разглежда риск концентрацията по кредитен риск. Обект на преглед са кредитният рейтинг, резултатите за периода и докладите на банките довереници.

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

17. Управление на финансовия риск, продължение

Кредитен риск, продължение

Кредитен риск, макар и минимален, съществува за паричните средства в банката-попечител. За целта регулярно се прави анализ на финансовото състояние на банката попечител и оценка на кредитния риск.

Банковите депозити са обичайно краткосрочни и средносрочни със срок до падеж до 2 години. Приемлива насрещна страна може да бъде банка с рейтинг от външна агенция най-малко равен на ВВ или еквивалентен. Изключения се допускат само за период от шест месеца и то във връзка с промяна на рейтинга на банка, с която вече са сключени договори за депозити.

ДПФ не използва деривативи за управление на кредитния риск. В случай, че такава необходимост възникне, в строго определени случаи могат да се предприемат такива стъпки за намаляване на риска, ако той е значително концентриран и хомогенен.

Количествено оповестяване на експозицията към кредитен риск, свързан с финансовите активи е посочено по-долу, като допълнително пояснение на вземанията може да бъде намерено в бележка 8.9.

	31.12.2015	31.12.2014
	Максимален риск	Максимален риск
	BGN'000	BGN'000
Парични средства и парични еквиваленти	7,285	1,246
Вземания	767	823
Финансови деривати	94	-
Депозити	3,075	7,263
ДЦК	44,549	44,660
Ипотечни	454	515
Общински	166	202
Корпоративни	20,070	19,588
Общо	76,460	74,297

Към датата на съставяне на финансовите отчети общо два емитента на облигационни емисии – Ален Мак АД и Хлебни изделия - Подуяне АД са регистрирали просрочие по дължими лихви и или главница, водещи до предсрочна изискуемост на емисията и последващи процесуални действия за удовлетворяване на вземанията на облигационерите по облигационните емисии.

Ален Мак АД – в несъстоятелност

За удовлетворяване вземанията на облигационерите по първата емисия облигации, издадена от Ален Мак АД (BG2100024061) са предприети действия посредством откриване на производство по несъстоятелност на дружеството още през 2011 г. В началото на същата година в Търговския регистър са вписани списъците на предявените и приети вземания. Вземанията на ДПФ Доверие са приети в първоначално предявения размер без обструкции от страна на съдията по делото. Пред съда по несъстоятелността – Софийски градски съд са предявени дължимите към

ДОВЕРИЕ

датата на предсрочната изискуемост главници и лихви по емисиите, както и включително лихвите за забава върху тях.

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

17. Управление на финансовия риск, продължение

Кредитен риск, продължение

Прилагайки принципа на предпазливостта в счетоводния регистър на ДПФ Доверие са заведени единствено дължимите към датата на предсрочната изискуемост главници и лихви по емисията. През 2015 г. от синдика на дружеството са обявени и проведени няколко търга за продажба на съвкупност „Земни и сгради – Брацигово“. Съвкупността не е част от обезпечението по първата облигационна емисия.

Първата облигационна емисия на дружеството е обезценена през 2015 г., както и предходно през 2014 г. на база тест за обезценка и приложен модел за очакваните парични потоци във времето, дисконтирани с купонния лихвен процент.

Хлебни изделия – Подуяне АД

Спрямо Хлебни изделия - Подуяне АД са предприети действия за удовлетворяване вземанията на облигационерите посредством откриване на производство по несъстоятелност на Хлебни изделия - Подуяне АД (2012 г.) от банката- довереник по емисията, както и от страна на синдика на дружеството срещу гаранта по облигационната емисия Нилана ООД (на база на споразумение между Хлебни изделия – Подуяне АД и Нилана ООД за издаване на гаранция по облигационния заем от 2008 г.). През 2013 г. в Търговския регистър са вписани списъците на приетите вземания във връзка с откритото производство по несъстоятелност на Хлебни изделия Подуяне АД. Вземанията на ДПФ Доверие са приети в първоначално предявения размер без обструкции от страна на съдията по делото. Пред съда по несъстоятелността са предявени дължимите към датата на предсрочната изискуемост главница и лихва по емисията, включително и лихвите за забава върху тях. Прилагайка принципа на предпазливостта в счетоводния регистър на ДПФ Доверие са заведени единствено дължимите към датата на предсрочната изискуемост главници и лихви по емисиите, но не и дължимите лихви за забава.

На 19.06.2015 г. е проведен търг за имущество от масата на несъстоятелността на дружеството, представляващо обезпечението по емисията облигации. Поради обстоятелството, че към предходно описания първи търг не е имало наличен интерес от страна на потенциални инвеститори, на 01.10.2015 г. синдика на дружеството е обявен и проведен търг за продажба на обособена част – собственост на „Хлебни изделия Подуяне“ АД, включваща недвижимите имоти и движимите вещи – собственост на длъжника, всички находящи се в гр.София, р-н Подуяне, ул.Къкринско ханче № 7 при начална цена от 10 479 776 лв., съответстваща на 80 % от началната цена от търга проведен на 19.06.2015 г.

Емисията облигации издадена от Хлебни изделия – Подуяне АД е обезценена през 2015 г., както и през 2014 г. на база тест за обезценка и приложен модел за очакваните парични потоци във времето, дисконтирани с купонния лихвен процент.

Информация за обезпеченията

Таблицата по-долу дава информация за горепосочените две емисии.

ДОБРОВОЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

17. Управление на финансовия риск, продължение

Кредитен риск, продължение

Емитент	Емисия	Общ размер /EUR/	Вземане /EUR/	Обезпечение	Последна справедлива оценка на обезпечението /EUR/	Дата
Ален Мак АД	BG2100024061	6,500,000	193,231	1. Два недвижими имота с изграден сграден фонд върху тях - гр. Пловдив, общо, площ 40,132 м2, РЗП 41,703 м2 2. Залог на настоящи и бъдещи вземания на Ален Мак АД за парични средства	5,222,888	01.2012
Хлебни изделия Подуяне АД	BG2100011084	6,000,000	134,288	Недвижим имот - земя на урегулиран поземлен имот (УПИ) X-за хлебозавод, от кв. 9 по плана на гр.София местност НПЗ "Хаджи Димитър - Малашевци", заедно с построените в имота сгради и съоръжения	5,687,509	09.2014

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

17. Управление на финансовия риск, продължение
Кредитен риск, продължение

Рейтингова скала на риска по методология на Стандарт енд Пуурс или приравнена на нея на финансовите инструменти по справедлива стойност към 31 декември 2015 г.

	AAA	AA+	AA	AA-	A+	A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	B	B-	Без рейтинг	Общо
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,285	-	7,285
Вземания	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	768	768
Финансови деривати	-	-	-	-	-	-	-	94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	94
Депозити	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3,075	-	-	-	-	-	-	3,075
ДЦК	7,230	1,303	2,672	-	714	-	239	5,147	-	5,743	17,843	3,658	-	-	-	-	-	44,549
Ипотечни облигации	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	454	454
Общински облигации	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	166	166
Корпоративни и облигации	-	340	-	-	756	1,022	1,087	2,313	3,394	2,763	2,378	177	664	405	318	-	4,453	20,070
Общо	7,230	1,643	2,672	-	1,470	1,022	1,326	7,554	3,394	8,506	23,296	3,835	664	405	318	7,285	5,841	76,461

ДОВЕРИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

17. Управление на финансовия риск, продължение
Кредитен риск, продължение

Рейтингова скала на риска по методология на Стандарт енд Пуурс или приравнена на нея на финансовите инструменти по справедлива стойност към 31 декември 2014 г.

	AAA	AA+	AA	AA-	A+	A	A-	BBB+	BBB	BBB-	BB+	BB	BB-	B+	B	B-	Без рейтинг	Общо
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,246	-	-	1,246
Вземания	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	823	823
Финансови деривати	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Депозити	-	-	-	-	-	-	-	1,260	-	2,968	3,035	-	-	-	-	-	-	7,263
ДЦК	12,407	1,315	1,789	1,821	-	1,317	2,932	2,564	769	5,630	9,262	4,854	-	-	-	-	-	44,660
Ипотечни облигации	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	515	515
Общински облигации	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	202	202
Корпоративни облигации	-	-	-	-	790	2,325	1,494	884	1,476	1,915	3,503	219	791	237	193	-	5,761	19,588
Общо	12,407	1,315	1,789	1,821	790	3,642	4,426	4,708	2,245	10,513	15,800	5,073	791	237	1,439	-	7,301	74,297

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

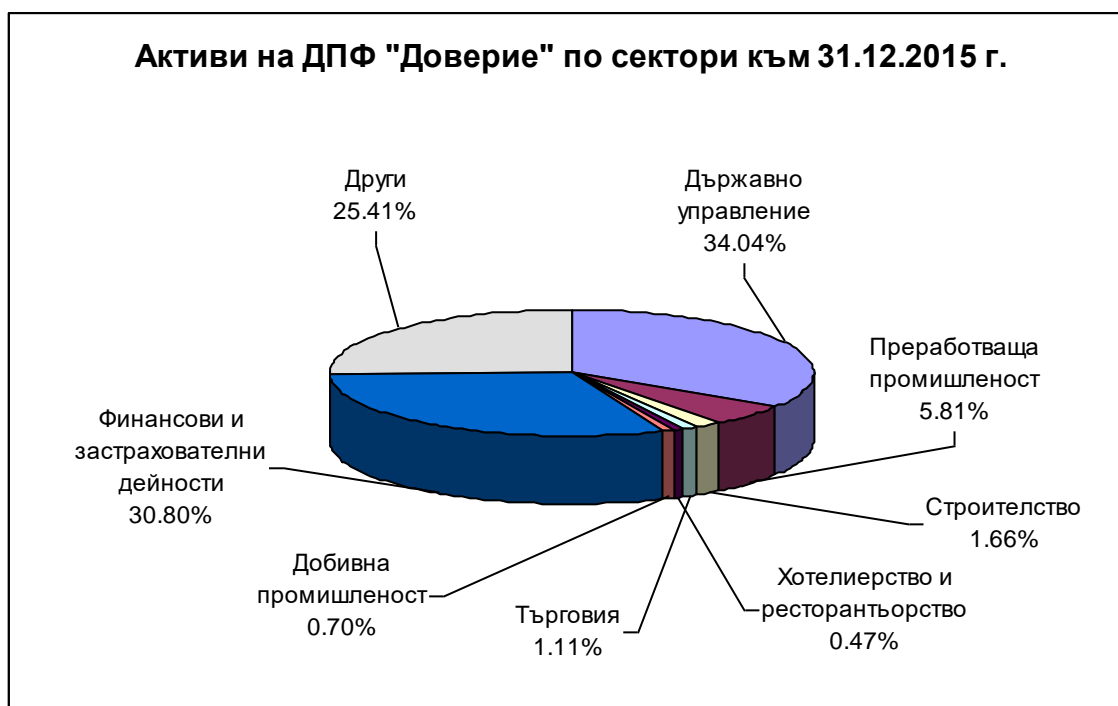
17. Управление на финансовия риск, продължение
Кредитен риск, продължение

Пари в банки

Парични средства в банка попечител към 31 декември 2015 г.:

	Рейтинг към 31 декември 2015 г.	Салдо към 31 декември 2015 г. /BGN'000/
ОББ АД	В-	7,285

Следната таблица представя концентрацията на активите по икономически сектори към 31 декември 2015г.

Забележка:

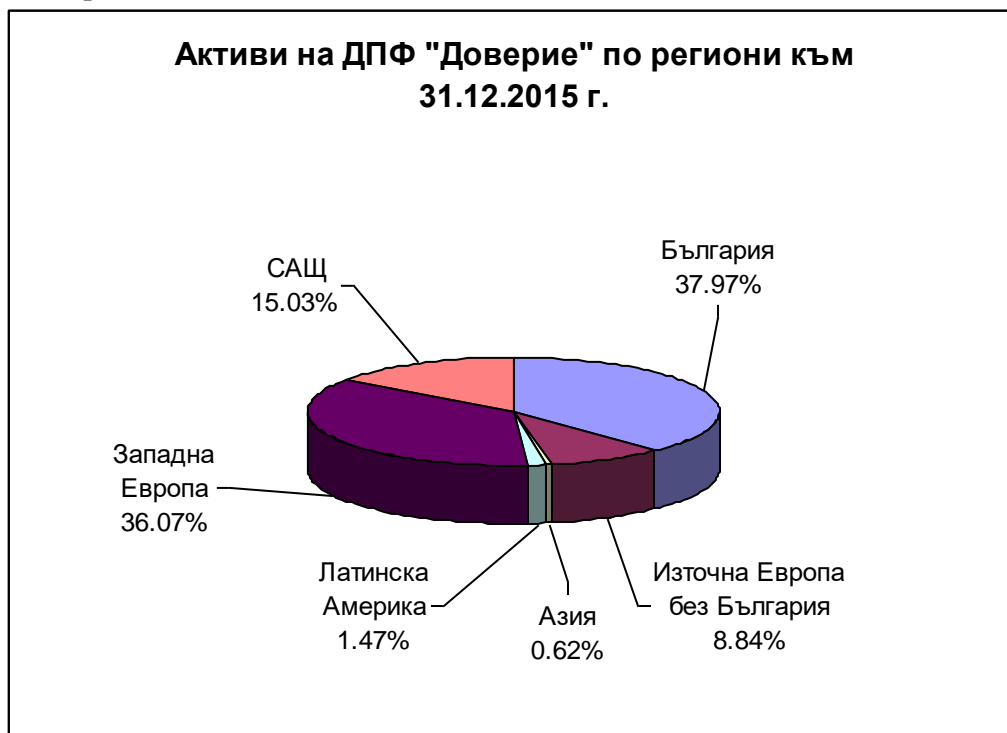
В сектор „Финансови и застрахователни дейности” са включени банкови депозити, инвестиции в АДСИЦ и КИС, ценни книжа, емитирани от кредитни институции и холдинги.

В сектор "Други" са включени инвестициите на фонда в недвижими имоти, вземанията (без валутните форуърди) и паричните средства.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

17. Управление на финансовия риск, продължение
Кредитен риск, продължение

Следната таблица представя концентрацията по географски райони на активите към 31 декември 2015г.

Пазарен риск

Пазарният риск произтича от притежаваните от Фонда лихвоносни, търгуеми и деноминирани в чужда валута финансови инструменти. Това е риска от промяна на справедливата стойност или бъдещите парични потоци според промени в лихвените проценти, валутните курсове или други пазарни фактори.

Показатели за измерване на риска на портфейла като цяло:

Показатели	2014	2015	2014 - 2015
Годишна доходност	7.59%	1.84%	4.67%
Стандартно отклонение	2.59%	4.60%	3.74%
Безрискова норма на възвръщаемост	0.10%	-0.11%	-0.01%
Коефициент на Шарп	2.89	0.42	1.25
Модифицирана коефициент на Шарп	2.89	0.42	1.25

Показателят Стойност под риск (VaR) е представен, като са използвани данните за стойността на един дял на ДПФ Доверие /под риск се разбира колебанието в стойността на един дял и са изчислени ежедневните отклонения в процент/. Избраният модел – исторически VaR, ръководството счита за единствено приложим, поради неговата яснота, използването на обективни данни и възможността за сравнение.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

17. Управление на финансовия риск, продължение

Пазарен риск, продължение

Стойност под риск	2014	2015	2014 - 2015
	1 ден	1 ден	1 ден
Доверителен интервал			
95%	(0.25%)	(0.43%)	(0.37%)
99%	(0.41%)	(0.89%)	(0.65%)

Лихвен риск

Рискът от промяна в лихвените проценти се формира основно от притежаваните в портфейла дългови ценни книжа с фиксиран купон. Управлението на риска се извършва чрез диверсификация между книжа с фиксиран и променлив купон. Фондът анализира риска от промяна на лихвените проценти периодично. Прилага се симулационен анализ, като в резултат на анализа мениджмънтът счита, че реалистично възможен сценарий е промяна (увеличение) в лихвените проценти с 50 базисни пункта, като при равни други условия резултатът за фонда би бил както следва:

№	Показател	2015	2014
1	Промяна в стойността на инвестиционния портфейл хил. лв.	(2,087)	(1,764)
2	Промяна в стойността на инвестиционния портфейл в %	(1.59%)	(1.37%)

Валутен риск

Фондът е местно лице на Република България. Независимо, че функционалната валута е български лев, Фондът е изложен на риска от промяна на валутните курсове, произтичащ основно от финансови инструменти, деноминирани в други валути, освен лева и евро. На валутен риск са изложени и инвестициите на Фонда, които са деноминирани в евро или лева, но тяхната стойност е зависима от измененията на курса на обмяна между трета валута и лев или евро. Текущо през отчетния период такива финансови инструменти са присъствали в инвестиционния портфейл на Фонда.

За управление на валутния риск се използват форуърдни сделки, сключвани за период от две седмици до един месец и подновявани на датата на падежа с няколко банки на местния пазар.

За да се намали рискът от евентуално неблагоприятно изменение в бъдеще на курса между евро и лев, преобладаващата част от инвестициите на Фонда са деноминирани в евро.

Симулационен анализ при 10% обезценка на еврото, спрямо американски долар към датата на отчета, при равни други условия би довела до увеличаване на резултата съответно с 188 хил. лв. И обратното при 10% обезценка на американския долар спрямо еврото резултатът би се намалил съответно с 188 хил. лв.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

17. Управление на финансовия риск, продължение

Валутен риск, продължение

Валутната експозиция на фонда към 31 декември 2015 г. по типове активи и пасиви по балансова стойност, категоризирани по вид валута е както следва:

/BGN'000/	BGN	EUR	USD	Общо
Парични средства и парични еквиваленти и депозити	1,602	4,952	3,806	10,360
Финансови активи по справедлива стойност през печалби или загуби*	15,460	78,800	18,745	113,005
Вземания	88	646	33	767
Инвестиционни имоти	7,242	-	-	7,242
Общо активи	24,392	84,398	22,584	131,374
Задължения към ПОК	26	-	-	26
Текущи задължения	-	1,076	8	1,084
Други пасиви	20	-	-	20
Общо пасиви	46	1,076	8	1,130

Валутната експозиция на фонда към 31 декември 2014 г. по типове активи и пасиви по балансова стойност, категоризирани по вид валута е както следва:

/BGN'000/	BGN	EUR	USD	Общо
Парични средства и парични еквиваленти и депозити	5,346	3003	160	8,509
Финансови активи по справедлива стойност през печалби или загуби*	16,252	68,134	27,674	112,060
Вземания	15	777	31	823
Инвестиционни имоти	7,242	-	-	7,242
Общо активи	28,855	71,914	27,865	128,634
Задължения към ПОК	56	-	-	56
Текущи задължения	-	5	284	289
Други пасиви	31	-	-	31
Общо пасиви	87	5	284	376

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

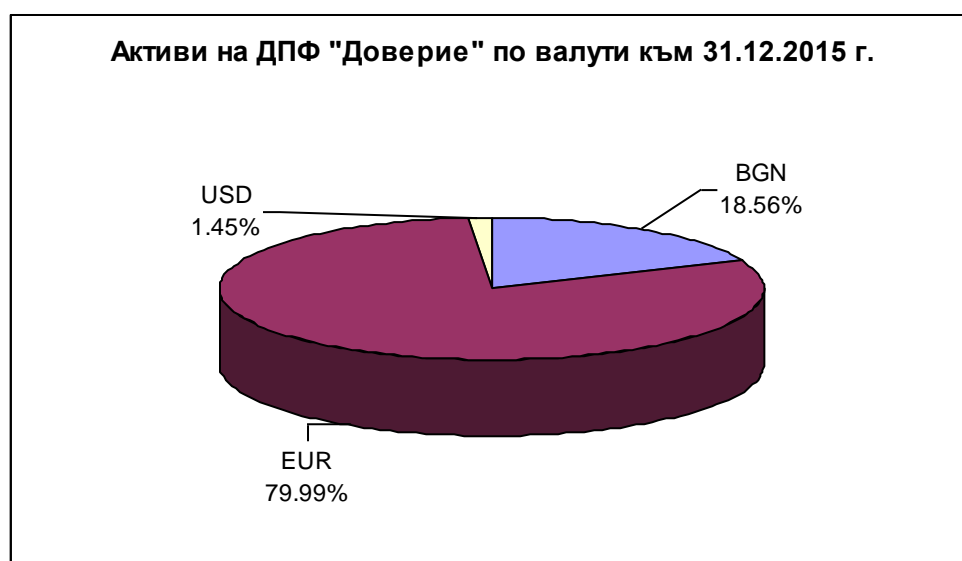
17. Управление на финансовия риск, продължение

Валутен риск, продължение

Следващата таблица обобщава експозицията на фонда на валутен риск към 31 декември 2015 г. В нея са включени активите и пасивите по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

Валутна експозиция (активи/пасиви)	Функционална валута	
	Български лев	
	2015	2014
	BGN'000	BGN'000
Евро	83,322	71,909
Щатски долар	22,576	27,581
Общо	105,898	99,490

Следната таблица представя концентрацията по валута на активите към 31 декември 2015г.

Забележка:

Експозициите в EUR и USD изключват деривативни финансови активи и пасиви.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

17. Управление на финансовия риск, продължение

Валутен риск, продължение

Таблиците по-долу представят откритите сделки за намаляване на валутния риск към 31.12.2015.

Контрагент	Номинална стойност оригинална валута USD '000	Валутна двойка	Падеж
Сосиете женерал Експрес Банк АД	11,420	EUR/USD	22/01/2016
Уникредит Булбанк АД	824	EUR/USD	29/01/2016

Справедлива стойност към 31.12.2015	Вземане		Задължение	
	BGN '000		BGN '000	
Валутни форуърди	94		8	
Total	94		8	

Други пазарни рискове

Фондът притежава акции/дялове от конкретни емитенти и КИС, като част от стратегическия модел на портфейла.

Към 31.12.2015 г. инвестициите по справедлива стойност на тези инструменти са 47,672 хил. лв, като реалистичен сценарий може да бъде промяна в основните индекси на пазарите на акции в света с 10%, като резултатът би бил промяна на финансовия резултат с 4,767 хил. лв.

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

17. Управление на финансовия риск, продължение

Ликвиден риск

Ликвиден риск възниква за Фонда, ако среща затруднения да изпълни свой финансов ангажимент изцяло и навреме.

Политика на Фонда е да се осигури по всяко време възможността наличните парични средства да са най-малко достатъчни да покрият задълженията, когато са дължими. За постигането на тази цел се поддържат наличности и еквиваленти в размер най-малко равен на изискванията за 30-45 дни.

Ръководството следи ежедневно за наличностите, а месечно с прегледа на бюджета се извършва и фина настройка, когато е необходимо.

Предвид значително по-високия размер на входящите парични потоци от изходящите, Фондът не прилага активна политика по дългосрочно синхронизиране на активите и пасивите. Все пак поддържането на необходимите парични средства за посрещане на текущите задължения, както и наличието на търгуеми ценни книжа в портфейла биха му позволили да посрещне дори и значителни, необичайни за текущата дейност задължения. На практика възможността вземания и/или задължения да се превърнат в изискуми по-рано от падежа Фондът оценява като минимална.

В таблицата по-долу е направен анализ на пасивите на Фонда към 31 декември 2015 г., групирани по остатъчен срок до падежа.

Към 31 декември 2015	До 3 месеца	Между	Между	Между	Над 5 години
		3 и 12 месеца	1 и 2 години	2 и 5 години	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови пасиви					
Към ПОД	26	-	-	-	-
Свързани с инвестиции	1,084	-	-	-	-
Други пасиви	20	-	-	-	-
Общо	1,130	-	-	-	-

Към 31 декември 2014	До 3 месеца	Между	Между	Между	Над 5 години
		3 и 12 месеца	1 и 2 години	2 и 5 години	
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Финансови пасиви					
Към ПОД	56	-	-	-	-
Свързани с инвестиции	289	-	-	-	-
Други пасиви	31	-	-	-	-
Общо	376	-	-	-	-

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

17. Управление на финансовия риск, продължение

Регулаторен риск

Фондът е обект на регулации, определени в КСО и в Наредби, издадени от КФН. Регулаторен риск възниква от възможността определени регулации и изисквания към инвестициите да бъдат променени, а сроковете за превеждане на дейността в съответствие с новите изисквания да са кратки. В този конкретен случай би могло да се окаже, че Фондът ще бъде принуден да се освобождава от активи и евентуално тяхната реализация да бъде затруднена при неблагоприятна конюнктура, съответно продажбите да се осъществят под справедливата стойност. Фондът отчита този риск като минимален, предвид текущото разпределение на финансовите активи, както и вероятността от такава промяна.

Политически риск

Предвид това, че Фондът оперира само в рамките на Република България, за него възниква концентрация от политически риск. Това е риска от значими политически промени и съществена промяна в провежданите политики и реформи, които да се отразят негативно върху дейността му.

18. Транзакции със свързани лица

Фондът има за свързано лице:

ПОК Доверие АД, в капацитета ѝ на компания, управляваща активите на Фонда, както и дружествата под общ контрол на дружеството-майка на ПОК Доверие (Виена Иншурънс Груп АГ Винер Верзихерунг Групе (ВИГ)), се считат свързани лица:

Транзакции със свързани лица

BGN'000	Вид транзакция	2015	2014
ПОК Доверие АД			
	Инвестиционна такса	244	870
	Задължения към ПОК от такси и удържки	26	56
	Вземания от ПОК (такси и удържки)	88	-
	Общо	358	926

БЕЛЕЖКИ КЪМ ФИНАНСОВИТЕ ОТЧЕТИ

19. Събития след датата на отчетния период

Няма събития след датата на отчетния период, изискващи корекции или оповестяване във финансовия отчет, които са се случили за периода от отчетната дата до датата, когато този финансов отчет е одобрен за издаване от Управителния съвет на 29 март 2016 г.

Финансовите отчети са одобрени от Управителния съвет и са подписани от негово име от:

29 Март 2016 г.

Съставител:

Иванка Лазарова

Изпълнителен директор:

Мирослав Маринов

Председател на УС:

Даниела Петкова